

in dobil brezskrbno in lahkomisljeno ženo, ki se je znala lepo oblačiti in ročno sukati. Kupil si je konjiča in koleselj, za gospodarstvo se ni brigal. Ponosen je bil zlasti na to, da je Liščev prijatelj. A gospodarstvo je jelo pešati. Janez se je zadolžil, prišel v roke oderuhu Vrbanu in sleparju Lisca, ki se mu je preje hlinil prijatelja. V tej stiski se sprijazni s Prelaznikom, ki mu je delal denar. Janez ga je spečaval, a gosposka ga je kmalu zasledila in kaznovala. — Ves dru-

gačen pa je Tone. Ustavlja se Liščevim sebičnim in krivičnim nazorom, kakor tudi bratovemu potratnemu življenju. Sam pa je vedno resen, delaven in varčen. Oženil se je z Jerico, delavno in pridno stričnico skopuha Vrbana. Slepar Lisec pa je pregovoril skopuha, da Jerici ni izročil posestva, ampak je je dal le v najem; za štiri leta ga je znal zopet tako pregovoriti, da je bil voljan, pognati Jerico in Toneta od doma. A prišlo je drugače, — Vrban je umrl, Liščeve sleparije so prišle na dan, in Tone pa Jerica sta imela lepo domačijo.

Povest je vzeta iz naroda in je pisana prav v pouk narodu. Skoro v vsaki večji vasi lahko s prstom pokažemo „sleparja Lisca“ in „skopuha Vrbana“, ki sta prava nesreča za naš narod. Prav tako so iz življenja vzete druge osebe v povesti. Dejanje napreduje prav naravno. Zlasti dobro dé čitatelju, da tega ne ovirajo dolgočasni samogovori in opisovanja. Pisatelj zna z malo besedami označiti položaj, časovne in krajevne razmere. Vsi pogovori so značilni. Pisatelj tudi uči, — toda ne z modrovanjem, ampak povest sama kaže, — kam vodi potratnost, kam pa pridno delo. Prepričani smo, da nihče ne odloži povesti brez iskrene želje, da bi našla mnogo bralcev.

Poleg te povesti je v knjižici še „Ženitev Ferdulfa vojvode.“ Furlanska povest. Spisal Bogdan Vened. — Pesnik opeva v osmih spevih pokrščenjevanje (goriških) Slovencev in njih boje s Furlani, zlasti z vojvodo Ferdulfom. Povod temu boju je bila namerjana ženitev vojvode. Vsa snov je jako zanimiva, ženitev Ferdulfova posebej še kakor nalašč za epsko pesem. Vse je združeno v

Južna vrata v korejskem glavnem mestu Seulu.

prijetno celoto. Izmed posameznostij omenjamo le dveh stvari. Oseba blagovestnika Dobrorada, — čegar ime nosi peti spev, — je pretemna, preskrivnostna. Nekako preveč spominja sv. Sevesina. — Pesnik rabi ves mnogovrstni, tu in tam pač preobilni pesniški nakit, ki morda ne bo ugajal vsakemu bralcu, kaže pa vendar pesnikovo spretnost, bogatost v mislih in lahkoto v besedah. Mladi pesnik kaže lepo nadarjenost, in veselo je, da zvené v naših suhoparnih časih pesnikove ubrane strune po slovenskih logih in gajih.

V obče smo s I. zvezkom Knezove knjižnice jako zadovoljni in upamo, da bo Matici privabil novih udov. —j.

Popotnikov koledar za slovenske učitelje 1895 s popolnim imenikom šolskih oblastnij, učiteljskih, ljudskih šol in učiteljskega oboja po Južno-Štirskem, Kranjskem, Primorskem in slovenskem delu Koroškega po stanju v začetku šolskega leta 1894/95. VIII. leto. Sestavil in založil Michael J. Nerat, nadučitelj in urednik Popotnikov v Mariboru. Maribor. Tisk tiskarne sv. Cirila. 16⁶. Str. 200. Cena nev. 1 gld., vez. 1 gld 30 kr. Naslov naznanja tudi vsebino. Ta koledar se odlikuje v tem, da nima skoro nič „kramarskih“ oznanil. Učiteljem je lahko v veselje.

Zakaj? — Zato! Zbirka pravljic, pripovedk in legend za šolo in dom. Nabral in izdal Anton Brezovnik, učitelj. V Ljubljani 1894. Založil Janez Giontini. Tiskal R. Milic. 8⁹. Str. 101. Cena kart. 30 kr., po pošti 33 kr. — Posamezne pripovedke in legende niso izvirne, ampak so le izbrane. Zdele

so se nam sploh dobre. Opomnili smo že, da ne kaže sprejemati v tiskane zbirke (naj se tudi pripovedujejo) legend, v katerih se kažejo svetniki nekoliko smešni, kakor n. pr. sv. Peter, stran 40.

Gledé na jezik smemo knjižico hvaliti. Ni pa treba pisati: „nji ni ničesar pretežkega, ničesar skritega“, marveč: „nič pret., nič skr.“ Učiteljem in vzgojnikom priporočamo knjižico.

Razne stvari.

Naše slike.

Lepe „Spomine“ na Jožefa Cimpermana smo hoteli poživiti s sliko pokojnega pesnika, četudi smo objavili njegovo sliko v VI. letniku. Da je naša današnja slika nova in od one različna, vidi na prvi pogled vsakdo. Ob tej priliki omenjamo, da je bil pokojnik našemu listu jako prijazen in želel pri njem sodelovati. Prezgodnja smrt je to namero preprečila. A vzgojil nam je poleg drugih dva pesnika, ki sta med stebri našemu listu. Bodi mu mil spomin! — „Kananejska žena.“ Da bodo vsi bralci lože umevali to lepo sliko, naj jim opišemo svetopisemski dogodek z besedami Lesarjevih „Zgodb“: „Ker so Judje Jezusa zalezovali, zato ni šel to leto v Jeruzalem k velikonočnim praznikom, ampak je hodil po Galileji. Povsodi ga je velika množica spremljala, in s seboj vodila slepe, gluhe, mutaste, hrome, gobave in veliko drugih bolnikov. K njegovim nogam so jih polagali, in Jezus je vse ozdravil. Nekoč je prišel do Tira in Sidona, kjer so prebivali neverni mlajši nekdanjih Kananejcev. Kar žena iz tistih krajev za Jezusom priteče in vpije, rekoč: „Gospod, Sin Davidov, usmili se me! Moja hči veliko trpi od hudiča.“ Jezus ji kar besede ne odgovori. Ker pa nejenja klicati, učenci k Jezusu stopijo ter ga za njo prosijo. Jezus jim odgovori: „Jaz sem poslan le k izgubljenim ovcam hiše Izraelove.“ Ali žena pride, pade mu k nogam, moli ga in reče: „Gospod, pomagaj mi!“ Jezus pa hoče njeno vero še bolj poskusiti in utrditi. Torej ji odgovori: „Pusti, naj se otroci prej nasitijo. Ni prav, jemati otrokom kruha in ga psom metati.“ Žena mu odgovori: „Kaj pa da, Gospod! ali psički dobivajo vsaj drobtinice, ki padajo z mize njih gospodov.“ Tedaj ji Jezus odgovori, rekoč: „O žena, velika je tvoja vera! Zgodi se ti, kakor želiš.“ In ozdravljena je bila njena hči tisto uro.“ Slikal je to sliko francoski slikar Germain Jean Drouais, rojen leta 1763., čegar oče in stari oče sta bila tudi slikarja. Bil je jako nadarjen in došel do umetniške dovršenosti. Za kraljevo akademijo je naslikal leta 1783. našo sliko, ki je dobila s soglasnim odobravanjem sodnikov darilo. Sliko so občudovali vsi zvedenci in obetali umetniku sijajno bodočnost. L. 1784. je šel v Rim in se takoj oklenil

starih umetnikov in Rafaela. Slikal je tudi še: „Ranjenega gladijatorja“ in „Márija“ —, a zaradi prevelikega napora ga je pograbila mrzlica, starega štiriindvajset let. Izvirnik naše slike (v Parizu) je visok 1 m 13 cm, širok 1 m in 46 cm. — „Sveti Jožef, rednik Jezusov.“ (Str. 177.) Ljubeznivo sliko je naslikal naš kranjski umetnik, znani Leopold Leyer. Misel te slike je tako očitna in lepa, da je ni treba razlagati. (Posnetek slike smo dobili po dobroti gospoda M. Jereba, župnika v Zaspkih, kjer je izvirnik.)

Japonci in Kitajci. Ker poročajo novičarski listi natanko in pogosto, kako se bojujejo Japonci in Kitajci, mlatili bi pač mi prazno slamo, ko bi popisovali boje na vshodnem obrežju velike Azije. Prav tako tudi nečemo ugibati, kdo bo zmagal. Vendar bi se nam morda štelo v zlo, ko bi se prav nič ne spominjali teh dveh jutrovskega držav. Za danes podajemo dve sliki: 1. kos kitajskega zidu, 2. južna vrata glavnega korejskega mesta Seula. — „Kitajski zid“ je prišel v pregovor. Skoro pred 2000 leti so sezidali Kitajci na severni strani svoje države 2275 km dolg zid čez gore in doline. Dva zida gresta vspored, vmes pa je nasuta prst in kamenje. Visok je 8 m in širok je 4 m. Večinoma je iz opeke. Na vsakih 200 m je postavljen stolp. — Med Kitajci in Japonci je boj zaradi polotoka Koreje, na katerem je glavno mesto Seul z 250.000 prebivalci. Mesto ima 5 m visoko zidovje in osem vrat. Južna vrata in sicer od znotraj nam kaže naša slika na str. 191. Kakor se vidi, je zidava kitajska. Nad vrati je bivališče za čuvaje, ob stranéh so pa male kolibe raznih prodajalcev.

Za gospodinje. Razkave roke umivaj s citronovim sokom. — Z gorkim mlekom in vodo očistiš oljnate prte brez mila. — Vroč lopar drži zraven predalnika, mize itd., in izginile bodo bele lise iz nje. — Pest sená z vodo vzame novo pobarvani posodi duh. — Črnilo odpraviš s terpentinom iz žide in volne. — Zmes čebelnega medú in solí ugladi stare likalnice. — Ribe lože otrebiš luskin, če si jih prej vtaknila v gorko vodo. — Trdo meso se prav tako dobro skuha kakor mehko, če si v vodo prilila jesiha. — Ako hočeš, da se jajca hitro penijo (da naredé sneg), osóli jih toliko, kolikor gre soli na konec noža.